MERIDIAN CRITIC Nr.1 (Volume 26) 2016

Clişeele verbale şi utilizarea acestora în discursul cotidian – câteva consideraţii semantice, sintactice şi pragmatice

Cipriana-Elena MACAVEIU (PEICA)
Universitatea „Babeş-Bolyai", Cluj-Napoca

MOTTO-uri:
„Noi nu vorbim pentru a spune ceva, ci pentru a obţine un anumit efect." (Goebbels)
„Limba de lemn este limba celor care deţin o putere." (Kaufmann)
„Realitatea nu este ceea ce este, ci ceea ce este formulat verbalizat." (Groppo)

Abstract: The complexity of human language manifested through multiple forms of transmission the communication message was, is and will be notified by speakers, but at the same time was, is and will be studied by linguists, in general, and by pragmatics in particular. The major differences between what is said through linguistic material used and what is actually meant to be said, in fact, what it is wanted to be transmitted and countless modality by which this can be achieved, it represents a rich study material. The ambiguities of language in daily conversations are created because so much verbal clichés are used in daily speech, political speech, and media discourse.
In this work, we refer to *the meaning*, *the context* and *the ambiguity*, the three essential elements for creating the message, transmission, reception and, especially, its interpretation, referring to some oral stereotypes that we will analyze in semantic, syntactic and pragmatic terms.
Key Words: *oral stereotypes, meaning, semantic, syntactic, pragmatic*.

Structură lingvistică stereotipă, banală, excesiv folosit, clişeul lingvistic reprezintă un element al limbajului utilizat în virtutea obişnuinţei, uneori a comodităţii, dar de cele mai multe ori cu scopul de a obţine un anumit efect, de cele mai multe ori unul persuasiv, dublat de dorinţa de a crea impresia de nivel intelectual şi cultural ridicat.

Clişeele lingvistice, steriotipiile de limbaj care alcătuiesc *limba de lemn*, au constituit şi constituie un interesant obiect de studiu despre care a început să se vorbească la noi în ţară după 1989, iar la început prezenţa *limbii de lemn* i se atribuia

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

epocii comuniste, textelor şi discursurilor comuniste. Observaţii şi concluzii asupra acestui fenomen au formulat mai mulţi cercetători dintre care îi amintim pe George Orwell în articolele teortice dedicate conceptului de „newspeak", Alain Besançon în lucrările sale monografice, Patrick Sériot, Françoise Thom, Tatiana Slama-Cazacu, Cristiana-Nicola Teodorescu, Monica Chiva Mitrea, Victor Iancu, Radu Paraschivescu, Ilie Rad şi lista ar putea continua.

Tatiana Slama-Cazacu pentru care *limba de lemn* reprezintă *o universalie în contextul românesc* [Slama-Cazacu, 2000:55-100] şi care a introdus studiul *limbii de lemn* la noi în ţară, a demostrat că *limba de lemn* este o particularitate lingvistică existentă în orice dogmă, în orice societate sau *Putere* care simte nevoia de a se impune, este un instrument „teribil" de manipulare, de disimulare, de persuasiune, un *real pericol* în calea comunicării şi a comportamentelor libere în orice regim, care se poate reflecta în orice limbă şi în orice moment istoric şi care constituie un puternic *mijloc de mascare a realităţilor*, *de manipulare printr-o comunicare derutantă* de la scopurile ei într-o societate normală.

Autoarea defineşte şi explicitează fenomenul *limbii de lemn* ţinând cont de factorii sistemului comunicaţional, mecanism de funcţionare, geneză, cauze, efecte: „încercând o definire a limbii de lemn, aş descrie-o drept un subsistem al unei limbi, desemnând mai ales elemente lexicale, dar şi unităţi frazeologice cu caracter de expresii fixe, de clişee încremenite, cu un sens determinat în contextul unei anumite „autorităţi", în mare măsură utilizate stereotip-dogmatic ca exprimare a unei ideologii (sau simulacru de subsisteme ideologice, economice, culturale etc. care deţin o putere sau o autoritate), imitate, dar şi impuse de puterea politică sau de grupări ori de indivizi cu asemenea veleităţi (chiar dacă în genere propotorii sau epigonii sistemului ideologic nu cunosc întotdeauna comţinutul semantic), apoi difuzat prin repetare, prin utilizarea frecventă în diverse mijloace de comunicare orală sau scrisă anihilându-se astfel gândirea maselor receptoare care pot ajunge să fie supuse unei sugestii colective; intenţia reală sau cel puţin efectul obţinut sunt de a impune autoritatea, fie prin secretul ori prestigiul codului obţinut, fie prin cunoştinţele tehnocrate, de a împidica altă modalitate de gândire şi, în genere, de a se ascunde, de a se masca adevărata realitate, dacă aceasta nu este favorabilă." [Slama-Cazacu, 2000: 4-5]

În prima etapă, clişeele lingvistice au avut un rol veritabil de individualizare stilistică a exprimării, rol pe care nu considerăm că şi l-au pierdut în totalitate datorită „uzurii", deoarece în continuare clişeele lingvistice au rolul de a invidualiza discursul cotidian, din acest punct de vedere putându-se vorbi de o tipologie a clişeelor în funcţie de categoriile de emiţători şi de receptori. În acest sens, clişee lingvistice internaţionale ca *Pânza Penelopei* (care semnifică eschivare), *Sabia lui Damocles* (care semnifică pericol iminent), *Patul lui Procust* (care semnifică constrângere), *Furcile Caudine* (care semnifică greutăţi), *Lampa lui Diogene* (care semnifică căutarea fără de success a unei utopii), *Calcaiul lui Achile* (care semnifică punct vulnerabil) nu pot fi înţelese decât de un grup de vorbitori specializat, familiarizat cu anumite concepte, în timp ce alte clişee lingvistice precum *De la Ana la Caiafa* (care semnifică a plimba pe cineva din loc in loc in vederea soluţionarii unei probleme care, de fapt, nu se va rezolva), *Arca lui Noe* (care semnifică varietate), *A se spala pe maini ca Pillat din Pont* (care semnifică a se eschiva), *Fata Morgana* (care semnifică iluzie), *Turnul Babel* (care

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

semnifică lucruri în haos) sunt utilizate şi pot fi înţelese de un grup mai mare de vorbitori având în vedere faptul că majoritatea fac referire la personaje şi fapte biblice.

Situaţii ilare pot fi generate atât de utilizarea improprie a clişeului verbal în contexte total nepotrivite ceea ce denotă faptul că cel care îl foloseşte nu îi cunoaşte semnificaţia, cât şi de redarea greşită a acestuia. Afirmaţia **„Pot vedea morcovul de la capătul tunelului." (Stuart Pearce)** constituie un element ilustrativ pentru cele afirmate. Pentru a putea discuta situaţia de comunicare mai sus precizată trebuie să pornim de la câteva date referitoare la identitatea celui care le-a produs precum şi la contextul în care enunţul de mai sus a fost emis.

Stuart Pearce (născut la data de 24 aprilie 1962) este un fost jucător de fotbal care a fost până în februarie 2015 manager al echipei *Nottingham Forestis*. Între 2007 şi 2013 a fost managerul echipei naţionale a Angliei.

Afirmaţia "I can see the carrot at the end of the tunnel." / „Pot vedea morcovul de la capătul tunelului." îi aparţine acestuia, a fost emisă înainte de un meci important şi a constituit obiect de studiu (alături de alte afirmaţii) pentru profesorul Oliver Hoener, de la Universitatea din Mainz care a studiat ani la rând meciuri de fotbal şi a stat de vorba cu jucatori de top pentru a stabili cât de mult îşi gândesc aceştia mişcarile înainte de a acţiona. Cotidianul britanic *Daily Record* notează că cercetatorul german a ajuns la o concluzie şocantă: jucătorii sunt mai buni dacă joacă fără să gândească! „O anumită lipsa de gândire la momentul potrivit este utilă", crede profesorul german, conform http://www.realitatearomaneasca.ro/content.php

În continuare ne vom opri asupra studierii din punct de vedere semantic, sintactic şi pragmatic asupra motivului pentru care afirmaţia lui **Stuart Pearce** ar intra din punctul de vederea al profesorului Oliver Hoener, şi nu numai, în categoria: „Fotbaliştii spun lucruri trăsnite".

În situţia dată, afirmaţia lui Pearce creează ambiguitate prin utilizarea incorectă a unui clişeu verbal „a vedea luminiţa de la capătul tunelului", ceea ce reprezintă şi un mod de a crea o situaţie ilară, deoarece aşteptările pragmatice sunt încălcate. Enunţul nu transmite o situaţie reală. La prima vedere, efectul său comunicativ este amuzant, datorită faptului că enunţătorul pare a fi greşit imaginea standard simplificată pe care a vehiculat-o cu efect persuasiv, închipuindu-şi că a imitat admirabil maniera unui orator dacă a folosit în cadrul discursului o asemenea expresie. Faptul că elementul simbolic *luminiţa de la capătul tunelului* care are semnificaţii biblice (existenţa vieţii după moarte, existenţa speranţei) este înlocuit cu un cuvânt din câmpul semantic al leguminoaselor, *morcovul*, îi distruge expresiei întreaga încărcătură semantică şi face ca ambiguitatea să se situeze şi în sfera a ceea ce emiţătorul înţelege prin aceasta. Afirmaţia îşi pierde orice semnificaţie, devine una falsă datorită faptului că îşi pierde semnificaţia logică.

Din punct de vedere sintactic enunţul este prefect valid. Chiar în cadrul unei analize comparative a celor două: „Pot vedea morcovul de la capătul tunelului.", respectiv „Pot vedea luminiţa de la capătul tunelului.", din punct de vedere sintactic nu există deosebiri, doar morfologic am putea vedea o deosebire la categoria gramaticala a genului substantivelor substituite de Pearce (morcov- substantiv comun

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

simplu, gen *masculin*, iar luminiţa - substantiv comun simplu, gen *feminin*), dar care nu au nici relevanţă semantică, sintactică şi/sau pragmatică.

Dar, chiar dacă din punct de vedere sintactic enunţul este prefect valid, semantica şi pragmatica ne ajută să demonstrăm că acesta este lipsit de semnificaţie, de logică, creând doar o situaţie amuzantă vizavi de gradul de cultură şi de capacităţile intelectuale ale emiţătorului acesteia.

Fenomenul „limbii de lemn" mai poate fi studiat atât din perspectivă sociologică, cât şi din perspectivă lingvistică unde interesează componenta comunicativă în care sensul comunicării apare alterat fie din omisiune, fie cu scopul de a distorsiona şi de a manipula.

Din perspectivă lingvistică, analiza *limbii de lemn* din punctul de vedere al sintaxei, al lexicului şi al stilului se dovedeşte a fi deosebit de interesantă. Printre particulartăţile morfologice şi sintactice ale limbii de lemn, Françoise Thom precizează următoarele: reducerea subordonatelor circumstanţiale în favoarea unei substantivizări exagerate, absenţa deicticelor, folosirea modului imperativ, apariţia, în locul verbului simplu, a unui grup verbo-nominal, prezenţa adjectivelor şi adverbelor la gradul comparativ, folosirea construcţiilor pasive şi impersonale.

Ca particularităţi ale lexicului, autoarea franceză subliniază organizarea polară, maniheistică a termenilor lexicali, „metafora organismului", iar în ceea ce priveşte stilul Françoise Thom raportează particularităţile stilistice ale *limbii de lemn* la „perceptele artei retorice clasice, graţie cărora autorul obţinea adeziunea auditoriului său" [Thom, 1993:68-69].

În limba română, analiza morfologică şi sintactică a *limbii de lemn* necesită câteva nuanţări. Astfel, substantivele provin în marea lor majoritate din infinitive lungi, nu sunt întotdeauna contrase dintr-o subordonată circumstanţială. În ceea ce proveşte adjectivul şi adverbul acestea apar atât la gradul comparativ, cât şi la gradul superlativ relativ şi absolut.

Datorită apropierii deosebite dintre imperativ şi conjunctiv prezent, în *limba de lemn* a limbii române, modul imperativ şi modul conjunctiv, timpul prezent sunt folosite deopotrivă.

Deşi există şi opinii conform cărora nu particularităţile morfologice, sintactice şi stilistice caracterizează limba de lemn în esenţa sa, componenta cea mai importantă fiind considerată a fi componenta lexicală, inclusiv clişeul şi subtextul semantic, rolul acestora fiind acela de a marca o realitate nefavorabilă [Chiva-Mitrea, 2008:25], considerăm că nu se poate pune problema în acest mod mai ales în ceea ce priveşte stabilirea esenţei unui fapt de limbă. Componenta lexicală împreună cu componentele morfologice, sintactice şi stilistice formează, din punctul nostru de vedere, un tot inseparabil. Efectele următite prin utilizarea clişeelor lingvistice de cele mai multe ori nu pot fi atinse decât prin intermediul unei „conlucrări" a componentelor amintite. În acest sens, propunem să analizăm rolul stilistic a două moduri utilizate în cadrul limbii de lemn a limbii române: imperativul şi conjunctivul. Astfel, din punct de vedere semantic modul imperativ exprimă comunicare directă, dorinţa sau voinţa emiţătorului de a determina o acţiune ori de a o împiedica, precum şi atitudini şi trăiri subiective printr-un dublu sistem de semnale verbale şi paraverbale. Are rol de teatralizare, de

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

dinamizare a discursului personajelor, iar alături de substantive sau adjective în vocativ reprezintă un indice al oralităţii stilului.

În ceea ce priveşte celălalt mod supus analizei, modul conjuctiv, acesta, atunci când substituie imperativul, din punct de vedere semantic, arată atitudinea emiţătorului faţă de acţiunea, starea, trăirea enunţată şi are rolul de accentuare a subiectivităţii.

Prin urmare, în lumina celor prezentate, considerăm că nu am putea argumenta în vreun fel faptul că doar elementul lexical ar fi acela care ar constitui esenţa în cadrul unor clişee din cadrul discursului cotidian de tipul „Să facem totul!", „Să dăm tot ce e mai bun din noi!".

Verbele la imperativ sau viitor, conjunctiv *cu această funcţie, unele substantive cu rol implicit de acţiune, abundenţa infinitivelor lungi* (*delimitarea, dezvoltarea, evaluarea, restructurarea, schimbarea* etc.), precum şi verbele specifice *trebuie să*, *să facem*, reprezintă adevăratete *expresii-clişeu mobilizatoare* ale *limbii de lemn* [Slama-Cazacu, 2000:86].

Eufemismele şi hiperbolele sunt prezente şi în cadrul clişeelor verbale din limbajul cotidian pe care îl caracterizează. Astfel întâlnirile, discuţiile pot fi şi sunt de cele mai multe ori *incendiare*, sesiunea de examene poate fi şi este de cele mai multe ori *plină de temperament*, oferta este *excepţională*, *unică*, *de neratat*, preţurile sunt *cele mai mici* din oraş, *reducerile* sunt la tot pasul şi aşa mai departe

Folosirea abundentă a adjectivelor din *sfera pozitivă* [Slama-Cazacu, 2000:89] este caracteristică *limbii de lemn*. Astfel, în această sferă pot fi incluse adjectivele *adecvat, flexibil, de calitate, prioritar, modern* etc.

În ceea ce priveşte utilizarea adjectivului în cadrul clişeelor verbale, ni se pare interesantă periodizarea pe care Cezar Tabarcea o realizează pentru perioada regimului comunist din România. Astfel, Cezar Tabarcea stabileşte trei perioade în utilizarea adjectivului după bogăţia lexicală, după frecvenţa apariţiei în texte şi după gradul de comparaţie al formelor utilizate. Prima perioadă cuprinsă între 1965-1970 se caracterizează prin bogăţie lexicală, frecvenţă de utilizare medie şi grad pozitiv (exemple: planuri îndrăzneţe, condiţii de trai bune, culmi înalte), cea dintre 1970-1980 prin bogăţie lexicală mai redusă, frecvenţă mare şi grad comparativ (exemple: planuri tot mai îndrăzneţe, condiţii de trai mai bune ca oricând, culmi tot mai înalte), iar ultima perioadă se caracterizează prin bogăţie lexicală redusă, frecvenţă de utilizare exagerată şi grad superlativ (exemple: planurile cele mai îndrăzneţe, condiţiile cele mai bune de trai, culmile cele mai înalte) [Tabarcea, 1993:10].

În limbajul cotidian contemporan, analiza de mai sus este de actualitate dacă o raportăm la impactul pe care utilizarea *limbii de lemn* se urmăreşte să îl aibă, modalitate de realizare fiind aceeaşi, ceea ce diferă fiind informaţia semantică şi lexicul utilizat, stereotipia de expresie menţinându-se asemeni unor cuvinte, sintagme sau forme gramaticale.

Tot caracteristice *limbii de lemne* sunt celebrul *deci* prezent la începutul formulării unui răspuns, utilizarea corectă şi/sau incorectă a unor termeni din alte limbi care sunt consecinţa unei libertăţi lingvistice prost înţelese, dar şi a unui ridicat grad de snobism, dublat de dorinţa de a aduce noutate cu orice preţ. În această sferă intră clişele lingvistice care reprezintă şi cuvinte create sau adoptate în mod nejustificat care ar putea dispărea nefiind necesare, reprezentând doar o încărcare inutilă a limbii, fie sunt traduceri greşite dintr-o limbă străină, fie sunt cuvinte care au corespondent în

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

limba şi prin urmare reprezintă tot o încărcare nejustificată a acesteia şi în virtutea experienţei DOOM2, promovate, „neamendate" au şanse mari să devină în mod absolut nejustificat ... normă. Dacă în 1992 termenul *vizavi* şi grafia acestuia intrau în categoria clişeului verbal, ridiculizat şi considerat ca reprezentând un element de barare a comunicării normale, eficace, după 13 ani, realitatea DOOM2 ne impune termenul şi *grafia românizată* a acestuia drept normă [DOOM2, 2007:848].

Deşi sunt contestate, în limbajul actual, clişeele lingvistice sunt foarte prezente, reprezintă o realitate lingvistică din ce în ce mai prezentă şi din ce în ce mai puternică. Zilnic ne întâlnim cu expresii precum *a-şi face treaba*, *a-şi/a nu-şi da ok-ul*, *a (nu) fi cool*, *a (nu) fi în trend*, *sau ceva de genul ăsta*, *a da tot ce e mai bun din ceva/din cineva*, *a se tulbura apele*, *a (nu) lua cu asalt*, *a (nu) se ascunde dupa degete*, *iarna nu-i ca vara*, *a avea un cuvânt greu de spus*, *convertibilitatea leului*, *autonomia*, *privatizarea*, *liberalizarea preţurilor*, *economia de piaţă*, *Reforma*, *Tranziţia*, *piaţa liberă*, *scenariu*, *scad/se topesc preţurile*, *cel mai bun/cel mai mic preţ*, *vizavi de o problema*, *ca virgulă când*, *a se capacita, Orașul de pe Bega* etc., expresii corecte, de altfel, doar că unele sunt utilizate în mod excesiv, ceea ce le-a transformat în cuvinte, expresii banale. Cu toate acestea, este de necontestat faptul că *limba de lemn* reprezintă o modalitate de semnificare, de comunicare ceea ne îndreptăţeşte să spunem că aceasta are un mod specific de organizare al semnelor lingvistice, iar acestea produc efecte în plan social. În ceea ce priveşte interpretarea *limbii de lemn*, aceasta trebuie să aibă în vederea atât realitatea lingvistică, cât şi realitatea socioculturală, contextul cultural. Doar în acest mod se poat obţine imaginea clară a faptului de limbă supus analizei.

În concluzie, în primul rând, dorim să subliniem faptul că suntem de acord că preluarea unor structuri nu este numai semnul unei „comodităţi", ci reflecta chiar resortul psihologic al generării limbajului de lemn, intenţia locutorului de a atrage atenţia asupra faptului că este parte a unui grup (social, politic, intelectual etc.), că „ştie", că „este competent", că vrea să spună ceva, nu neaparat pentru că este important, ci pentru a obţine un efect oarecare – sau, într-un plan mai larg, poate fi manifestarea spontană a predispoziţiei mimetice a individului, insuficient controlată, dar dorim să subliniem faptul că de multe ori catalogarea unor fapte de limbă drept clişee este şi rezultatul unei înclinaţii spre analiza tipicară generată de dorinţa de hipercorectitudine. Pe de o parte este de înţeles procuparea pentru o exprimare cât mai conformă cu normele standard, dar pe de altă parte limbajul în ansamblul său trebuie să fie trata cu pedanterie şi reverenţialitate, deoarece de-a lungul timpului s-au impus expresii cu un sens bine delimitat, fie ele populare sau literare. Amendarea într-un mod prea uşor a unor fapte de limba ca fiind clişee se datorează faptului că gradul de cultură este în scădere şi prin urmare şi umărul celor care înţeleg anumite semnificaţii fine este în scădere. Oricum clişeele lingvistice vor exista cunoscut fiind faptul că stereotipul este un element indispensabil în funcţionarea memoriei şi a gândirii umane, atâta doar că, blocându-le pe cele care indică cultură şi rafinament, se deschide automat uşa celor care provin din medii în care capătă sens un *la tăţi ni-i greu* sau *of, of, măi, măi.*

În al doilea arând, în ceea ce priveşte analiza clişeelor lingvistice, am precizat şi am demonstrat faptul că în analiza *limbii de lemn* reliefarea doar a elementului

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)

sintactic, semantic sau pragmatic sau analiza exhaustivă a uneia dintre componente în detrimentul celorlalte două nu este posibilă fără a pune în pericol validitatea şi concluziile cercetării întreprinse, deoarece „la acest nivel al sensului textual experienţa cognitivă stocată în sistemul semiotic verbal se amalgamează cu cea căpătată de alte sisteme sau coduri semiotice şi cu gândirea simbolică sau cu simbolismele la puterea a doua. Printre simbolismele secunde se pot orândui simboluri mitologice şi folclorice, cele artistice, unele forme de ideologie care nu exprimă structuri raţionale [...]" [Vlad, 2000:52].

BIBLIOGRAFIE

***Lucrări citate*:**

Chiva-Mitrea, Monica, 2008. *Câteva aspecte ale limbii de lemn*, Giurgiu, Editura Cronos.

DOOM2, 2007. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2007.

Slama-Cazacu, Tatiana, 1991. *Limba de lemn* în „România literară", 17 octombrie 1991, p. 4-5.

Slama-Cazacu, Tatiana, 2000. *Stratageme comunicaţionale şi manipularea*, Iaşi, Polirom.

Tabarcea, Cezar, 1993. *Ars ornandi cum adjectivis*, „Dilema", Anul I, nr. 13/9 – 15 aprilie 1993, p. 10.

Thom, Françoise, 1993. *Limba de lemn*, Bucureşti, Editura Humanitas.

Vlad, Carmen, 2000. *Textul aisberg*, Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă.

***Lucrări de referinţă*:**

Concise Encyclopedia of Pragmatics, second edition.

Coşeriu, Eugeniu, 2000. „Limba funcţională", traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga, *Lecţii de lingvistică generală,* Chişinău, Editura Arc.

Grice, H.P., 1989. *Studies in the Way of Words*, Harvard University Press.

Leech, Geoffrey N., 1983. *Principles of Pragmatics*, London and New York, Longman.

Levinson, Stephen, 1983. *Pragmatics*, Cambridge, University Press.

Levinson, Stephen, 2000. *Presumtive Meanings, The theory of Generalized Converational Implicature*, Cambridge, Mitt Press.

Zdrenghea, Mihai, 1977. *Introduction to Semantics*, Cluj-Napoca, University Press.

***Surse*:**

http://www.realitatearomaneasca.ro/content.php, pagină accesată la 12 iunie 2015

http://dexonline.ro, pagină accesată la 12 iunie 2015

BDD-A26575 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:03 UTC)